

Sygnatura akt VIII C 975/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Tomasz Kalsztein

Protokolant Anita Zięba

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko J. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego J. M. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 10.143,24 zł (dziesięć tysięcy sto czterdzieści trzy złote dwadzieścia cztery grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 lutego 2018 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego J. M. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 3.917 zł (trzy tysiące dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 975/18

UZASADNIENIE

W dniu 13 lutego 2018 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu J. M. powództwo o zapłatę kwoty 10.143,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwanego w dniu 4 marca 2016 roku umowy pożyczki nr (...) oraz w dniu 3 sierpnia 2016 roku umowy pożyczki nr (...). Na mocy pierwszej umowy pozwany zobowiązał się do spłaty kwoty 7.378,08 zł, na którą złożyły się: kwota pożyczki netto – 4.380 zł (w tym kwota 180 zł odprowadzona tytułem składki za ubezpieczenie), opłata przygotowawcza – 40 zł, prowizja za udzielenie pożyczki – 1.780,94 zł, wynagrodzenie z tytułu elastycznego planu spłat – 763,26 zł, odsetki umowne 413,88 zł. Z powyższego tytułu pozwany uiścił 3.795 zł. Na mocy drugiej umowy pozwany zobowiązał się do spłaty kwoty 8.422,46 zł, na którą złożyły się: kwota pożyczki netto – 5.000, opłata przygotowawcza – 40 zł, prowizja za udzielenie pożyczki – 2.037 zł, wynagrodzenie z tytułu elastycznego planu spłat – 873 zł, odsetki umowne 472,46 zł. Z powyższego tytułu pozwany uiścił 1.719 zł. Powód wyjaśnił ponadto, że w związku z wypowiedzeniem umowy saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne w części kwoty z tytułu odsetek umownych – 3,12 zł oraz wynagrodzenia z tytułu świadczeń w ramach elastycznego planu spłat – 140,18 zł. Podniósł również, że naliczone opłata przygotowawcza i prowizja nie przekraczają pozaodsetkowych kosztów kredytu, z kolei wynagrodzenie z tytułu elastycznego pakietu spłat zostało naliczone w związku z dodatkowymi usługami pozwalającymi na zarządzanie pożyczką.

(pozew k. 3-5)

W dniu 1 marca 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 2400/18), którym zasądził dochodzoną pozewem kwotę wraz z kosztami procesu.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 23)

Nakaz ten pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżył sprzeciwem w całości wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W sprzeciwie pozwany, nie kwestionując faktu zawarcia przedmiotowych umów pożyczki, podniósł, że postanowienia umowne przewidujące naliczenie opłat przygotowawczych, prowizji oraz opłat z tytułu elastycznego planu spłat stanowią niedozwolone klauzule umowne oraz obejście przepisu art. 58 k.c. Dodał, że zawierał z powodem także trzecią umowę, z dnia 17 listopada 2015 roku, która została w całości spłacona, a na gruncie której, powód z tytułu rozliczeń nienależnie pobrał kwotę 4.305,40 zł. Kwotę tę pozwany przedstawił do potrącenia z wierzytelnością powoda.

(sprzeciw k. 32-35)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

(pismo procesowe k. 58-62, protokół rozprawy k. 93-94)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 marca 2016 roku pozwany J. M. zawarł z powodem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na mocy której powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 4.380 zł (4.200 zł w gotówce plus 180 zł poprzez przelew na rachunek ubezpieczyciela z tytułu składki ubezpieczeniowej). Kwotę pożyczki wraz z odsetkami (413,88 zł – 10% w stosunku rocznym), opłatą przygotowawczą (40 zł), prowizją (1.780,94 zł) oraz opłatą za elastyczny pakiet spłat (763,26 zł), a więc łącznie 7.378,08 zł, pozwany zobowiązał się spłacić w 60 tygodniowych ratach po 122,97 zł pierwsze 59 raty i 122,85 zł ostatnia rata. W ramach elastycznego planu spłat pozwanemu przysługiwały następujące usługi: okresowa przerwa w spłacie polegająca na uprawnieniu do odroczenia terminu spłaty rat wynikających z pierwotnego harmonogramu określonego w umowie w wymiarze od 1 do 4 rat tygodniowych bez podania przyczyny, gwarancja zniesienia obowiązku spłaty polegająca na tym, że w przypadku zgonu pożyczkobiorcy w trakcie trwania umowy, pożyczkodawca zwalniał pożyczkobiorcę z długu w odniesieniu do jakichkolwiek jeszcze nie zapłaconych na dzień zgonu zobowiązań wynikających z umowy.

Odsetki od udzielonej pożyczki powód naliczał w stałej wysokości, odpowiadającej wysokości odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2¹ k.p.c. W przypadku, gdy wartość odsetek maksymalnych ulegała zmniejszeniu poniżej wartości odsetek oznaczonych w umowie, oprocentowanie pożyczki również ulegało stosownemu zmniejszeniu. Wysokość odsetek od zadłużenia przeterminowanego odpowiadała aktualnej rocznej stopie oprocentowania pożyczki powiększonej o 4 punkty procentowe, z zastrzeżeniem, iż odsetki te nie mogły być wyższe niż wysokość maksymalnych odsetek za opóźnienie.

W umowie zastrzeżono również, że w przypadku, gdy pożyczkobiorca opóźnia się ze spłatą kwoty równej co najmniej 2 pełnym ratom pożyczki, pożyczkodawca ma prawo wezwać pożyczkobiorcę do zapłacenia zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy, a przypadku braku zapłaty może wypowiedzieć umowę w terminie 30 dni od doręczenia wezwania do zapłaty.

W dniu 3 sierpnia 2016 roku pozwany zawarł z powodem drugą umowę pożyczki, nr (...), na mocy której otrzymał kwotę 5.000 zł, którą wraz z odsetkami (472,46 zł – 10% w stosunku rocznym), opłatą przygotowawczą (40 zł), prowizją (2.037 zł) oraz opłatą za elastyczny pakiet spłat (873 zł), a więc łącznie 8.422,46 zł, zobowiązał się spłacić

w 60 tygodniowych ratach po 140,38 zł pierwsze 59 raty i 140,04 zł ostatnia rata. Postanowienia umowy w zakresie odsetek i terminów wypowiedzenia były tożsame z umową pierwotną.

(umowa pożyczki k. 10-12v., k. 13-15v., okoliczności bezsporne)

Pozwany nie wywiązywał się z obowiązków umownych i nieterminowo spłacał zaciągnięte zobowiązania. Na gruncie umowy nr (...) poczynawszy od 40-ego tygodnia 2016 roku utrzymywało się zadłużenie, a ostatnia wpłata pozwanego (120 zł) miała miejsce w 51 tygodniu 2016 roku. Następnie pozwany zaprzestał spłaty zadłużenia. Jednocześnie, w przypadku rat nr 14-17 (24-27 tydzień 2016 roku) pozwany skorzystał z opcji okresowej przerwy w spłacie, w ramach wykupionego elastycznego planu spłat. Łącznie na poczet spłaty pożyczki J. M. uiszczył kwotę 3.795 zł, którą powód zaliczył na spłatę kapitału (w tym opłaty przygotowawczej, prowizji i opłaty za elastyczny plan spłat) – 3.397,98 zł oraz odsetek umownych – 397,02 zł.

W przypadku drugiej umowy, zadłużenie pozwanego przestało być terminowo spłacane w tym samym czasie (40-ty tydzień 2016 roku), a ostatnia wpłata także przypadła na 51 tydzień 2016 roku. Łącznie na poczet spłaty pożyczki J. M. uiszczył kwotę 1.719 zł, którą powód zaliczył na spłatę kapitału (w tym opłaty przygotowawczej, prowizji i opłaty za elastyczny plan spłat) – 1.460,71 zł oraz odsetek umownych – 258,29 zł.

Wobec powstałego zadłużenia powód w piśmie z dnia 25 kwietnia 2017 roku złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umów o nr (...) wskazując, że istniejące na ich gruncie zadłużenie wynosi 10.143,24 zł.

W związku z wypowiedzeniem obu umów saldo zadłużenia pozwanego zostało pomniejszone o nienależne w części kwoty z tytułu odsetek umownych – 3,12 zł oraz wynagrodzenia z tytułu świadczeń w ramach elastycznego planu spłat – 140,18 zł.

(wypowiedzenie k. 16-16v., wydruk z rachunku pożyczki k. 63-63v., k. 64-65)

Pozwany do dnia wyrokowania nie uregulował wskazanego zadłużenia, dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony procesu. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z przesłuchania pozwanej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

W przedmiotowej sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że łączyły go z pozwanym dwie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) i (...), na mocy których udzielił pozwanemu pożyczek w kwotach 4.380 zł i 5.000 zł, które to kwoty wraz z opłatami przygotowawczym – 2 x 40 zł, prowizjami – 1.780,94 zł i 2.037 zł, opłatami z tytułu elastycznego planu spłat – 763,26 zł i 873 zł oraz odsetkami – 413,88 zł i 472,46 zł, pozwany zobowiązał się spłacić w 60 tygodniowych ratach. Powód na potwierdzenie łączących go z pozwanym stosunków zobowiązaniowych przedłożył umowy podpisane przez J. M., których prawdziwość nie została przez pozwanego podważona, w konsekwencji Sąd uznał, że powód wykazał swoje roszczenie co do zasady. W oparciu o twierdzenia stron Sąd przyjął ponadto, iż na poczet zadłużenia pozwany dokonał wpłat w łącznej kwocie 3.795 zł na poczet pierwszej pożyczki oraz 1.719 zł na poczet drugiej pożyczki, zaś powód, wobec braku dalszej spłaty, wypowiedział przedmiotowe umowy stawiając całość zadłużenia pozwanego w stan natychmiastowej wymagalności. Nie budzi przy tym wątpliwości, iż po stronie powoda ukonstytuowało się uprawnienie do rozwiązania łączących go z pozwanym stosunków zobowiązaniowych. Jedynie na marginesie podnieść należy, że nawet, gdyby powód nie wypowiedział przedmiotowych umów, to w dacie wytoczenia powództwa całość zadłużenia z nich wynikającego była już w pełni wymagalna.

Kontestując żądanie powoda pozwany zakwestionował postanowienia umowne przewidujące prowizję, opłatę przygotowawczą i opłatę za elastyczny plan spłaty, jako naliczone z obejściem obowiązujących przepisów prawa, a nadto mające abuzywny charakter.

Odnosząc się do wywiedzionych przez pozwanego zarzutów w pierwszej kolejności przypomnienia wymaga, że obowiązujące przepisy prawa nie zabraniają stronom stosunku zobowiązaniowego umawiania się na prowizję, która obok odsetek stanowi wynagrodzenie dla pożyczkodawcy z tytułu udostępnienia pożyczkobiorcy środków finansowych i jest powszechnie stosowana nie tylko przez podmioty oferujące pożyczki krótkoterminowe, ale także instytucje bankowe. Na takiej samej zasadzie dozwolone jest pobieranie od pożyczkobiorców opłat przygotowawczych, czy też za udzielenie pożyczki. W przypadku drugiej umowy pożyczki, o nr (...), wyjaśnić należy, że ustalone przez powoda opłaty mieszczą się w limicie pozaodsetkowych kosztów kredytu przewidzianych art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Maksymalna wysokość wspomnianych kosztów jest ustalana, stosownie do art. 36a ust. 1 cyt. ustawy, poprzez dodanie dwóch wartości: 25% całkowitej kwoty kredytu oraz 30% całkowitej kwoty kredytu obliczonej stosownie do długości okresu spłaty, przy czym wymieniona wartość 30% obowiązuje dla okresu jednego roku. W praktyce oznacza to, że pozaodsetkowe koszty kredytu nie mogą w skali 6 miesięcy przekroczyć 40% całkowitej kwoty kredytu (25% + 15%), w skali roku 55% (25% + 30%), w skali 2 lat 85% (25% + 60%), a w każdym wypadku 100% całkowitej kwoty kredytu, stosownie do art. 36a ust. 2 cyt. ustawy (w niniejszej sprawie, wobec zobowiązania zaciągniętego na 60 tygodni, limit ten jest równy kwocie 2.976 zł, tymczasem powód naliczył łącznie kwotę 2.950 zł). W tym miejscu zaznaczyć należy, że wartości maksymalne przewidziane w art. 36a cyt. ustawy zostały ustalone przez ustawodawcę w oparciu o analizę danych dotyczących działalności kredytodawców, odzwierciedlających realia rynku kredytowego. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw, mocą której wprowadzono przepis art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, część kosztów związanych z udzieleniem pożyczki ma charakter stały, niezależny od okresu kredytowania: np. ocena zdolności kredytowej klienta, w tym sprawdzenie jego historii w Biurze (...) oraz biurach informacji gospodarczej, przygotowanie umowy w formie papierowej i przekazanie jej klientowi (w przypadku firm operujących w Internecie konieczność dostarczenia umowy pocztą), wycena ryzyka klienta na dzień zawarcia umowy (ryzyko stanowi również element części ruchomej limitu kosztów, ponieważ wraz z wydłużaniem okresu kredytowania ryzyko wzrasta), utrzymywanie baz danych o klientach (konieczność wypełniania wymogów związanych z ochroną danych osobowych), wynagrodzenia pracowników etc. W przypadku pożyczek udzielanych na niskie kwoty, a takie dominują w portfelach firm pożyczkowych, stosunek kosztów stałych do kwoty pożyczki zazwyczaj jest wysoki. I tak, w segmencie mikropożyczek, gdzie okres kredytowania na ogół nie przekracza miesiąca, koszty operacyjne kształtują się na poziomie 15–27% kwoty pożyczki. Do kosztów operacyjnych należy dodać koszt ryzyka, który w segmencie mikropożyczek oscyluje w granicach 11% (odsetek pożyczek straconych), zatem przeciętne koszty w tym segmencie kształtują się między 26% a 38% kwoty pożyczki. W ocenie ustawodawcy, wprowadzenie limitu stałego całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek, niezależnego od okresu kredytowania, w wysokości 25% całkowitej kwoty kredytu (pierwsza część wzoru z art. 36a ustawy) miało na celu umożliwienie przedsiębiorcom pokrycia kosztów stałych związanych z udzieleniem pożyczki. Jednocześnie limit mieszczący się w dolnej granicy kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców, miał na celu motywować przedsiębiorców do racjonalizacji kosztów. Z uwagi na fakt, że sektor pożyczek konsumenckich jest zróżnicowany, a zatem obejmuje również pożyczki udzielane na dłuższe okresy, w projekcie ustawy zaproponowano dodatkowo limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek, w wysokości 30%, uzależniony od okresu kredytowania (mający zastosowanie w skali roku). Wskazano, że koszty operacyjne w segmencie pożyczek udzielanych na dłuższe okresy stanowią 27,5% do 51% kwoty pożyczki. Do kosztów operacyjnych należy dodać koszt ryzyka, który szacuje się w tym segmencie na ok. 22%–25%. Całkowite koszty pożyczki udzielonej na okres 1 roku oscylują więc w granicach 49,5%–76% kwoty pożyczki. I w tym przypadku zaproponowany przez ustawodawcę limit mieści się w dolnych granicach kosztów ponoszonych przez pożyczkodawców (druk sejmowy nr 3460). Wskazać wreszcie należy, że za reprezentatywny przykład pożyczki przyjęto na etapie prac nad art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, sytuację, w której pożyczkobiorca otrzymuje kwotę 4.000 zł na okres 36 miesięcy, zaś kwota do zwrotu wynosi 10.800 zł, a więc jest blisko 3-krotnie wyższa. Odnosząc się natomiast do pożyczki nr (...) podniesienia wymaga, że wprawdzie w dacie jej zawarcia przez strony (4 marca 2016 roku) nie obowiązywał jeszcze

art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, to powyższe rozważania odnieść należy i do tej umowy. Niewątpliwie również na gruncie tejże umowy powód poniósł określone stałe koszty pożyczki, które przy tym mieściły się w w/w granicach. Jednocześnie naliczone przez powoda opłaty nie były większe od limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu wprowadzonego przez nowelizację ustawy o kredycie konsumenckim, która to nowelizacja miała ewidentnie prokonsumencki charakter. Kończąc tę część rozważań wyjaśnienia wymaga także, że firmy trudniące się udzielaniem pożyczek, w przeciwieństwie do instytucji bankowych, nie mogą osiągać wynagrodzenia w inny sposób, aniżeli przez naliczanie prowizji oraz odsetek. Oczywiście jest także, że samo naliczanie odsetek, choćby w maksymalnej przewidzianej prawem wysokości, w świetle poczynionych wyżej rozważań odnośnie stałych kosztów operacyjnych, nie jest w stanie zrekompensować pożyczkodawcom kosztów prowadzonej przez nich działalności. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że firmy, jak powodowa, prowadzą działalność nastawioną na zysk, a także, że pozwany miał pełną swobodę w wyborze instytucji, u której zamierzał się zadłużyć. Skoro więc pozwany zdecydował się skorzystać z usług powoda, uznać należy, że akceptował on wysokość naliczanej przez pożyczkodawcę w związku z wnioskowaną kwotą pożyczki, prowizji, jak również pozostałych opłat. Nie sposób przy tym wymagać od pożyczkodawcy, aby na gruncie każdej z udzielanych pożyczek wykazywał wysokość poniesionych przez siebie kosztów, większość z nich, o czym była już mowa wyżej, ma bowiem stały charakter, niezależny od liczby zawartych w danym okresie umów, a zatem niemożliwe jest ich proste przeliczenie na potrzeby konkretnej umowy. Nieprzeliczalny jest również godziwy zysk, jaki pożyczkodawca ma prawo dla siebie osiągnąć i tu bowiem trudno znaleźć miarę, podług której zysk taki miałby być oceniany. Wysokość tego zysku jest niewątpliwie pochodną realiów rynkowych, te zaś, co jest rzeczą powszechnie znaną, cechuje duży dynamizm zmian. Powtórzenia wymaga, że wybór danego pożyczkodawcy należy wyłącznie do pożyczkobiorcy, to on decyduje u kogo i na jakich warunkach chce się zadłużyć. W dobie dzisiejszych czasów i dostępności szerokiej gamy ofert firm pożyczkowych w Internecie, nie następuje przy tym trudności porównanie tychże ofert i wybór najkorzystniejszej. Wprawdzie pozaodsetkowe koszty kredytu w przedmiotowej umowie z całą pewnością nie były niskie, to jednak pozwany decydując się na pożyczkę oferowaną w sektorze pozabankowym godził się na ich poniesienie. Pamiętać także należy, że pożyczkobiorca ma możliwość odstąpienia od umowy w terminie 14 dni, które to działanie rodzi wyłącznie koszty odsetkowe, a więc obiektywnie niewysokie. Oczywiście jest również, że skoro ustawodawca przewidział możliwość naliczania pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości oznaczonej w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, a jednocześnie, o czym była już mowa, brak jest przepisów prawa, które zabraniałyby stronom stosunku zobowiązaniowego umawiania się na prowizję, czy też opłaty przygotowawcze/za udzielenie pożyczki, nie sposób przyjąć, aby zastrzegając sporne opłaty pierwotny wierzyciel działał w sposób sprzeczny z ustawą, bądź też dążył do jej obejścia. Jak wyjaśnił Sąd Okręgowy w Łodzi w wyroku z dnia 19 czerwca 2018 roku w sprawie III Ca 686/18, z woli ustawodawcy, takie działanie powoda, które przejawia się naliczeniem pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości przewidzianej art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, jest w pełni dopuszczalne. Nie można zatem stwierdzić, że tego rodzaju zastrzeżenia umowne w istocie mają na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. skutkując nieważnością umowy w tej części czy też bezskutecznością tego zastrzeżenia z uwagi na jego abuzywny charakter (tak też m.in. Sąd Okręgowy w Kielcach w wyroku z dnia 5 czerwca 2018 roku, II Ca 340/18, L.; Sąd Okręgowy w Lublinie w wyroku z dnia 26 lipca 2018 roku, II Ca 171/18, L.). Powyższe stanowisko koresponduje z koncepcją racjonalności polskiego ustawodawcy zgodnie, z którą działanie w ramach przepisów prawa nie powinno zostać uznane za kształtujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub zasadami współżycia społecznego. Nieuprawnione jest twierdzenie, by działanie w ramach jasnych i niebudzących wątpliwości co do ich wykładni przepisów ustawy, służącej w istocie ochronie interesów konsumenta, pozostawało w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego czy dobrymi obyczajami. Wyjaśnić wreszcie należy, że na gruncie umowy z dnia 4 marca 2016 roku pozwany skorzystał z usługi okresowej przerwy w spłacie, która odraczała termin płatności 4 kolejnych rat pożyczki, nie sposób więc przyjąć, iż usługa ta miała pozorny charakter i nie dawała pożyczkobiorcy żadnych namacalnych korzyści.

Reasumując, Sąd uznał, iż naliczone przez powoda prowizje oraz opłaty w kontekście udzielonych pozwanemu pożyczek, okresu zobowiązania oraz ryzyka niewykonania przez pożyczkobiorcę zobowiązania, nie mogą być uznane za zawyżone.

W sposób zgodny z przepisami prawa wierzyciel naliczył również odsetki umowne, przy czym umowa pożyczki jasno wskazywała stopę procentową tychże należności.

Na koniec odnieść się należy do złożonego w toku procesu oświadczenia pozwanego o potrąceniu kwoty 4.305,40 zł uiszczonej na rzecz powoda w ramach spłaty pożyczki z dnia 17 maja 2015 roku tytułem opłat dodatkowych z wierzytelnością powoda. W ocenie Sądu zgłoszony przez pozwanego zarzut potrącenia nie mógł odnieść zamierzonego skutku. Przypomnienia wymaga, że w myśl art. 498 § 1 i § 2 k.c., gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym; Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Wskazać ponadto należy, że obowiązek wykazania spełnienia przesłanek z w/w przepisu, w tym wymagalności wierzytelności przedstawionej do potrącenia, obciążała pozwanego (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.), z której to powinności pozwany nie wywiązał się. W pierwszej kolejności wyjaśnienia wymaga, że nie sposób przyjąć, iż wierzytelność przedstawiona do potrącenia jest wymagalna. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 5 listopada 2014 roku (III CZP 76/14, Biul. SN 2014/11), wierzytelność jest wymagalna w rozumieniu art. 498 § 1 k.c. w terminie wynikającym z art. 455 k.c. Wymagalność wierzytelności musi istnieć w czasie złożenia oświadczenia o potrąceniu i dotarcia jego treści do wiadomości dłużnika wierzytelności. Oznacza to, że potrącający powinien złożyć oświadczenie po ziszczeniu się tej przesłanki, a jeśli dokonał tego we wcześniejszym czasie musi złożyć ponowne oświadczenie. W świetle stanowiska judykatury, samo przedstawienie wierzytelności do potrącenia nie zawiera w sobie jednocześnie elementu wezwania dłużnika do zapłaty, gdyż zastosowanie takiego swoistego „skrótów” prawnego nie znajduje usprawiedliwienia w ustawie (por. m.in. wyrok SN z dnia 16 grudnia 2015 roku, IV CSK 141/15, L.). Przenosząc powyższe na grunt omawianej sprawy podnieść należy, że oświadczenie o potrąceniu zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie zostało poprzedzone wezwaniem powoda do zapłaty kwoty 4.305,40 zł. Wobec tego w chwili dotarcia tego oświadczenia do powoda wierzytelność wzajemna pozwanego nie była jeszcze wymagalna. W świetle powyższych rozważań jedynie na marginesie zauważenia wymaga, że pozwany nie wykazał istnienia i wysokości wierzytelności wzajemnej. Jako źródło tej wierzytelności J. M. wskazała zawartą z powodem umowę pożyczki z dnia 17 listopada 2015 roku, która to umowa została przez pozwanego w całości spłacona, a jednocześnie ważność jej postanowień, w tym dotyczących opłat dodatkowych, nie została prawnie podważona. Ponadto, zgłaszając zarzut potrącenia pozwany nie wyjaśnił, jakie konkretnie postanowienia umowne i z jakich przyczyn uznał za niedozwolone, a także, jakim konkretnie przepisom prawa uchybiają.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.143,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 lutego 2018 roku do dnia zapłaty.

Podkreślić przy tym należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Stosownie zaś do treści art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o treść art. 98 k.p.c. Strona powodowa wygrała sprawę w całości, a zatem należy się jej od pozwanego zwrot kosztów procesu w pełnej wysokości. Na koszty poniesione przez powoda złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 300 zł, koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 3.600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz.U. 2018, poz. 265) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu..

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.